

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
кафедра організації та економіки фармації

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

Особливості реалізації косметичних засобів при лікуванні
атопічного дерматиту через аптечну мережу в Україні

Виконала: здобувач вищої освіти 6 курсу, групи 8802А
напряму підготовки 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»
освітньої програми «Фармація»

Бажан Вікторія Олександрівна

Керівник: к. фарм. н., доц. **ДОВЖУК В.В.**

Рецензент: к. фарм. н., ас. **БУТКЕВИЧ Т.А.**

Київ – 2024 рік

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ.....	8
1.1 Основні аспекти atopічного дерматиту.....	8
1.2 Роль косметичних засобів у лікуванні atopічного дерматиту	12
Висновки до першого розділу.....	14
РОЗДІЛ 2	
РЕГУЛЮВАННЯ ТА АСОРТИМЕНТ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ.....	15
2.1 Аптечна мережа як канал постачання косметичних засобів	15
2.2 Регулювання виробництва та реалізації косметичних засобів при лікуванні atopічного дерматиту	17
2.3 Аналіз існуючих косметичних засобів для догляду за шкірою при atopічному дерматиті в аптечній мережі.....	20
Висновки до другого розділу	25
РОЗДІЛ 3	
ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ В АПТЕЧНІЙ МЕРЕЖІ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ.....	26
3.1 Аналіз опитування фармацевтів щодо реалізації косметичних засобів	26
3.2 Методи реалізації косметичних засобів в аптечній мережі.....	31
3.3 Проблеми реалізації косметичних засобів в аптечній мережі.....	33
Висновки до третього розділу.....	34
ВИСНОВКИ.....	35

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36
ДОДАТКИ	40

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АД – атопічний дерматит

ЛЗ – лікарський засіб

КЗ – косметичні засоби

ЛФ – лікарська форма

ЛКЗ – лікувальні косметичні засоби

АМ – аптечна мережа

КП – косметична продукція

ВСТУП

Актуальність теми. Атопічний дерматит (екзема) є одним з найбільш поширених хронічних захворювань шкіри, що впливає на мільйони людей у всьому світі. Серед його основних симптомів – свербіж, запалення та поширення висипань на шкірі. Етіологія даного захворювання може бути дуже різноманітною: генетичні, біохімічні фактори, вплив навколишнього середовища та імунні чинники. Ця патологія вимагає постійного контролю та ефективного лікування, адже ця хвороба також може призводити і до психологічних та емоційних розладів. Однією із частин такого лікування є використання косметичних засобів, призначених для зменшення симптомів та покращення якості життя пацієнтів.

Україна не є винятком і стикається із зростаючою поширеністю атопічного дерматиту серед населення. Причинами цьому є :

- Використання консервантів, барвників, віддушок у харчовій промисловості;
- Забруднення навколишнього середовища викидами з промислових підприємств;
- Використання хімікатів у сільському господарстві.

Однак дослідження, спрямовані на вивчення використання косметичних засобів для лікування цієї хвороби через аптечну мережу, є обмеженими. Аптечна мережа в Україні відіграє ключову роль у представленості, постачанні та доступності лікарських та косметичних засобів для пацієнтів. Розуміння ролі аптечної мережі у лікуванні атопічного дерматиту має важливе значення.

Ця магістерська робота спрямована на вивчення особливостей реалізації косметичних засобів для лікування атопічного дерматиту через аптечну мережу в Україні.

Метою дослідження є аналіз асортименту та доступності таких засобів в аптечних закладах, а також оцінка рівня обізнаності фахівців аптечної мережі стосовно реалізації косметичних засобів.

Для досягнення цієї мети ми проведемо систематичний огляд літератури, аналіз ринкової ситуації в Україні та аналіз відповідей фармацевтів і визначимо фактори, що впливають на вибір та придбання косметичних засобів пацієнтами з atopічним дерматитом.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

1. Ретельне вивчення і аналіз наукової літератури щодо основних аспектів atopічного дерматиту та ролі косметичних засобів в лікуванні даної хвороби.
2. Визначити яку роль аптечна мережа має в реалізації косметичних засобів, які використовують для лікування atopічного дерматиту.
3. Проаналізувати асортимент косметичних засобів, що використовують при лікуванні atopічного дерматиту в аптечних мережах України.
4. Провести анонімне опитування фармацевтів щодо особливостей реалізації косметичних засобів.
5. Сформулювати висновки проведеного дослідження

Об'єкт дослідження – об'єктом проведеного дослідження є аптечна мережа.

Предмет дослідження – косметичні засоби, які використовують при лікуванні atopічного дерматиту.

Методи дослідження. Було використано аналіз сучасної літератури, загальнонаукові методи теоретичного узагальнення, статистичний, соціологічний (анкетування) методи та порівняльний аналіз.

Новизна та значення одержаних результатів: За результатами роботи вивчено асортимент косметичних засобів, які використовуються при лікуванні atopічного дерматиту, зокрема їх косметичні форми, країни-виробники та встановлено особливості їх реалізації в аптечних мережах. Проведене анкетування серед фармацевтів є практичним здобутком у вивченні особливостей реалізації косметичних засобів через аптечну мережу.

Дане дослідження може допомогти в усуненні проблем стосовно реалізації косметичних засобів в аптечних мережах.

Апробація результатів дослідження:

1. здійснена під час участі в 4й міжнародній науково-практичній конференції «Наукові дослідження та методи їх проведення: світовий досвід та вітчизняні реалії» 29 вересня 2023р. Болонья, Італійська Республіка. А також, на бй науково-практичній конференції «Наука та сучасне фармацевтичне виробництво школи молодих науковців АТ «Фармак» 30 грудня 2023р. Київ, Україна.

Публікації за результатами дослідження були опубліковані дані у наукових виданнях:

1. Dovzhuk V.V., Bazhan V.O., Grigor'eva A.O., Hrytsyuk Y.I., «Innovative approaches and strategies of the activities of modern pharmaceutical enterprises». Collection of scientific articles with the proceedings of the iv international scientific and practical conference. 29 september 2023 Bologna, Italian Republic. p.251-253.

2. Dovzhuk V.V Bazhan V.O., Grigor'eva A.O., Hrytsyuk Y.I., «Current approaches to the strategy of the pharmaceutical enterprise in the conditions of military operations». Збірник матеріалів XI науково-практичної конференції наука та сучасне фармацевтичне виробництво школи молодих науковців АТ «Фармак» 2023р. Київ. стр.51-53

Структура роботи: кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3-х розділів, висновків, списку використаних джерел – 30. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи – 45 сторінок. Робота містить 11 рисунків, 2 таблиці, містить summary англійською мовою.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ

Атопічний дерматит є дуже розповсюдженою хворобою. Для зменшення його симптомів використовують косметичні засоби. Використання косметичних засобів впливає на лікування та поліпшення перебігу атопічного дерматиту, що позитивно впливає на перебіг хвороби.

1.1 Основні аспекти атопічного дерматиту

Атопічний дерматит (АД) – хронічне алергійне захворювання, яке розвивається у осіб з генетичною схильністю до атопії, має рецидивуючий перебіг, вікові особливості клінічних проявів та характеризується підвищеним рівнем загального та специфічних Ig E у сироватці крові. Типовими клінічними проявами АД є екзематозні і ліхеноїдні висипи, що виникають внаслідок гіперчутливості до специфічних (алергени) і неспецифічних подразників[1]. Також до проявів АД відносять: зуд, сухість, подразнення, лущення шкіри, червоні висипи, які виникають на різних частинах тіла. Часто висипи виникають на внутрішній поверхні ліктів, колін, на руках, ступнях, шкірі, зоні декольте, обличчі та шкірі голови.

Патофізіологічні особливості атопічного дерматиту:

- Генетичний вплив;
- Імунне відхилення в бік Th2 у фазі ініціації з подальшим збільшенням вироблення IgE ;
- Недостатня бар'єрна функція шкіри («сухість» шкіри) через порушення метаболізму ліпідів та/або утворення структурних білків епідермісу (мутації філагріну, нестача інгібітора протеази тощо);
- Посилена колонізація патогенними мікроорганізмами, такими як *Staphylococcus aureus* та *Malassezia furfur* (на відміну від *Staphylococcus epidermidis* у здорових осіб) і подальше підвищення сприйнятливості до інфекції шкіри;

- Сильний психосоматичний вплив з порушенням вегетативної нервової системи із подальшим збільшенням продукції медіаторів запалення різними клітинами (наприклад, еозинофілами) [1].

Можливі фактори, які сприяють розвитку АД:

- Спадковість;
- Забруднене повітря;
- Тютюновий дим;
- Клімат;
- Контакт з побутовими алергенами;
- Розлади ендокринної системи;
- Психоемоційне напруження, неврози.

Діагностичні критерії та оцінка ступеня тяжкості atopічного дерматиту (за Hanifin&Rajka):

Головні критерії:

1. Свербіж шкіри
2. Типова морфологія і локалізація шкірних висипів:
 - згинальна ліхеніфікація та лінійність
 - у дітей – обличчя та кінцівки
3. Хронічний рецидивуючий перебіг
4. Атопія в особистому та сімейному анамнезі

Додаткові критерії:

1. Ксероз (сухість) шкірних покривів,
2. Іхтіоз, переважно долонний;
3. Реакція гіперчутливості негайного типу при шкірному тесті з алергенами;
4. Локалізація шкірного процесу на кистях та стопах;
5. Хейліт;
6. Екзема сосків;

7. Схильність до інфекційних уражень шкіри, які пов'язані з порушеннями в імунологічному статусі;
8. Початок захворювання у ранньому дитячому віці;
9. Еритродермія;
10. Рецидивуючий кон'юнктивіт;
11. Інфраорбітальна зморшка Денні-Моргана;
12. Кератоконус (конічне випинання рогівки);
13. Передні субкапсулярні катаракти;
14. Тріщини за вухами;
15. Високий рівень IgE у сироватці крові;
16. Потемніння ділянок навколо очей;
17. Блідість або еритема обличчя;
18. Білий лишай;
19. Непереносимість їжі;
20. Непереносимість вовни та ліпідних розчинників;
21. Перифолікулярна локалізація висипу;
22. Вплив емоційних факторів на перебіг захворювання;
23. Білий дермографізм або затримка збліднення.

Для встановлення діагнозу АД у пацієнта повинні бути в наявності три з головних та три з додаткових критеріїв[2].

На сьогодні спостерігається зростання захворюваності на atopічний дерматит в усьому світі. Статистичні дані свідчать, що atopічний дерматит вражає понад 20% дітей та до 3% дорослих у всьому світі. Atopічний дерматит маніфестує у 60% пацієнтів у дитинстві, але захворювання може початися в будь-якому віці. Так, поширеність atopічного дерматиту серед дорослого населення становить від 1 до 10%. [3]. Отже, важливим є проводити дослідження з приводу зростання захворюваності на АД для розробки ефективних стратегій профілактики та лікування даного захворювання.

Існує класифікація пацієнтів, хворих на АД від характеру висипки:

1. Еритематозно-сквамозна форма: гіперемія, вузлики, що зудять, дрібні везикули, ерозії, кірки, лущення, відсутність мокнуття[4].
2. Еритематозно-сквамозна форма з ліхеніфікацією: характерна наявність папул і вогнищ ліхеніфікації[4].
3. Ліхеноїдна форма: сухість, підкреслений 9 шкірний малюнок, набряк, інфільтрація[4].
4. Пуригінозна форма – висип на тлі ліхеніфікованої шкіри у вигляді множинних, ізольованих щільних оточених папул, на вершині яких виявляються дрібні везикули з щільною покришкою[4].
5. Ексудативна форма характеризується гіперемією, набряком, ексудацією шкіри, утворенням кірок[4].

Також, хворих на АД класифікують на 3 фази, залежно від віку:

1. Немовляча фаза (від 2-ох місяців до 2-ох років);
2. Дитяча фаза (від 2-ох до 12-ти років);
3. Підліткова та доросла фаза (від 12-ти років).

У Адаптованій клінічній настанові, заснованій на доказах «Атопічний дерматит» та Наказі МОЗ України від 04.07.2016 р. №670 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги атопічний дерматит» затверджено протоколи щодо діагностики та лікування АД. Фармакотерапія включає застосування таких фармакологічних груп ЛЗ, як: топічні глюкокортикостероїди (ТГКС), топічні інгібітори кальциневрину, топічні антибактеріальні засоби, препарати з пом'якшувальною та захисною дією (емолієнти), антигістамінні засоби, системні глюкокортикоїди, цитостатичні засоби, алерген специфічна імунотерапія [1,5].

1.2 Роль косметичних засобів у лікуванні atopічного дерматиту

В сучасній медицині рекомендується багатогранний підхід до лікування АД :

- Місцеві протизапальні засоби;
- Топічні кортикостероїди;
- Зволожуючі та пом'якшуючі засоби;
- Фототерапія;
- Дотримання гіпоалергенної дієти;
- Антигістамінні засоби;
- Седативні засоби.

В залежності від ступеню тяжкості захворювання розглядаються різноманітні комплексні методи лікування. Головним симптомом АД є сухість, висипи, запалення, почервоніння та свербіння шкіри. Отже, при будь-якому ступеню захворювання актуальним лікуванням буде застосування косметичних засобів, дія яких спрямована на зменшення та усунення даних симптомів. Зволожуючі та пом'якшуючі шкіру засоби називають емолієнтами (емолентами) і це є базисною терапією АД.

Властивості емолієнтів: відновлюють ліпідний баланс шкіри, створюючи необхідні умови для лікувального ефекту ТГКС. Застосовують 2-3 рази на добу в кількості 150-200 г на тиждень дитині та 500 г на тиждень дорослому[5].

Дослідження А.В. Омельченко щодо ефективності застосування емолієнтів встановили «...ефективність застосування емолієнта з керамідами в обстежених осіб віком до 35 років, яка була більш вираженою порівняно з особами, вік яких перевищував 35 років.»[6 с.32]. Вибір емолієнтів залежить від клінічних проявів АД, віку та стану шкіри пацієнта.

Застосування емолієнтів можливе як в комплексній терапії з системною або місцевою терапією, так і самотійно – в період ремісії. Емолієнти знижують ризик виникнення рецидивів та подовжують тривалість ремісії.

Таким чином, ретельне, ніжне та регулярне очищення шкіри, щоденне використання різних форм пом'якшуючих засобів лікувально-косметичної лінії дозволяє ефективно усувати наслідки сухості шкіри, насичує жирами епідерміс, обмежує втрату вологи, відновлює ліпідний шар, пом'якшує і додає еластичність шкірі і знімає свербіж. Використання емолієнтів при АД попереджає розвиток інфекційних ускладнень, дозволяє знизити темпи прогресування хвороби та покращити психо-емоційний стан пацієнтів. Тому проведення тривалої підтримуючої терапії емолієнтами, зволоження, пом'якшення і живлення шкіри пацієнтів, які страждають на АД, стає важливою та необхідною часткою базисної терапії та вторинної профілактики АД[7].

Косметичні засоби для лікування АД чинять таку дію:

- Зволоження та пом'якшення шкіри;
- Усунення свербіжів;
- Створення додаткового захисного бар'єру шкіри;
- Знешкодження різноманітних мікроорганізмів;
- Захист від несприятливих факторів навколишнього середовища;
- Зберігання та відновлення гідро балансу.

Шкіра, уражена АД потребує спеціальних засобів, які містять у складі:

- Гліцерин – утримує вологу, створює захисний бар'єр;
- Цераміди – покращують захисні властивості та відновлюють бар'єр шкіри;
- Гіалуронова кислота – покращує зволоження та утримує вологу;
- Сквалан – заспокоює шкіру;
- Ніацинамід – усуває почервоніння;
- Інші заспокійливі та зволожуючі компоненти – екстракт ромашки, календули, олія каріте тощо.

Окрім позитивного впливу на стан шкіри при АД, косметичні засоби впливають і на психологічний стан хворих, покращуючи якість життя та підвищують комфортність перебігу хвороби.

Висновки до першого розділу

Атопічний дерматит є дуже розповсюдженим захворюванням шкіри серед дітей і дорослих по всьому світу. Окрім того, що АД призводить до свербіжу, болю та дискомфорту шкіри, захворювання має вплив на психологічний стан пацієнта. Отже лікування АД та застосування косметичних засобів можуть значно покращити стан шкіри, прибрати неприємні відчуття та значно покращити психічний стан пацієнтів.

РОЗДІЛ 2

РЕГУЛЮВАННЯ ТА АСОРТИМЕНТ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Аптечна мережа має важливе значення сьогодні у постачанні косметичних засобів, які використовуються при лікуванні atopічного дерматиту. Завдяки великій кількості переваг – аптечна мережа є одним з найбільших каналів постачання косметичних засобів. Основною перевагою аптечної мережі є великий асортимент косметичних засобів.

2.1 Аптечна мережа як канал постачання косметичних засобів

Аптечна мережа є дуже важливим і значущим каналом постачання косметичних засобів для лікування АД завдяки :

1. Великий асортимент. В АМ представлена велика різноманітність наявних засобів, які можна обрати в залежності від бюджету, косметичної форми, напрямку дії або ж особистих переваг. Деякі бренди представили цілі лінійки косметичних засобів для лікування atopічного дерматиту.

2. Консультації фахівців. Фармацевти надають необхідну кваліфіковану інформацію про продукт та його дію. Також більшість пацієнтів не володіють достатнім рівнем знань щодо складу, діючих речовин, форми випуску засобу, тож консультація від фармацевта може спростити вибір необхідного КЗ.

3. Доступність. АМ розташовані дуже густо – це дуже зручно і швидко для покупців, адже необхідний засіб можна придбати швидко, одразу за необхідністю.

4. Якість. Більшість аптек працюють з перевіреними сертифікованими виробниками. Тому через високу репутацію покупці обирають саме АМ.

5. Додаткові послуги. Можливість придбати товари по знижці, отримати безкоштовний підбір догляду за atopічною шкірою, мініатюри та

пробники безумовно є перевагами АМ. Також важливим є те, що в деяких аптеках засоби можна протестувати.

Всі ці фактори надають велику перевагу аптечній мережі іншим каналам постачання косметичних засобів для лікування АД.

Існують деякі недоліки АМ, через які пацієнти можуть обирати іншу канали постачання косметичних засобів. До цих недоліків можна віднести:

1. Обмежений вибір косметичних засобів. Деякі АМ не мають широкого вибору косметичних засобів, а представляють обмежену кількість представлених фірм та засобів для лікування atopічного дерматиту.

2. Вища цінова політика. Ціни на косметичні засоби у аптечних мережах можуть бути вищими ніж у інших каналів постачань КЗ. Це суттєво впливає те, що пацієнти обирають інші канали постачання.

3. Відсутність консультації щодо вибору косметичного засобу. Фармацевт може не надати пораду щодо вибору через недостатню обізнаність у асортименті та дії КЗ. Це може призвести до того, що пацієнт обере інший канал постачання в якому він отримає повну консультацію про вибір, склад та спосіб застосування.

Також існують інші канали постачання КЗ для лікування atopічного дерматиту:

- Онлайн-магазини. Це може бути зручно для пацієнтів які шукають специфічні КП або мають обмежений доступ до АМ.

- Спеціалізовані магазини здоров'я та краси. Деякі магазини спеціалізуються на продажі КЗ для догляду за шкірою, в тому числі і догляду за atopічною шкірою.

- Продаж від косметологів та фахівців. Лікарі-дерматологи, косметологи реалізують продукцію та надають рекомендації для догляду за шкірою під час АД.

- Прямі продажі від виробників. Деякі компанії реалізують продукти через власні канали зв'язку з клієнтами.

Отже, аптечна мережа як канал постачання косметичних засобів має достатню кількість переваг. Важливим є те, що аптеки одним з найбільш поширених способів постачальницького шляху для косметичних засобів для лікування atopічного дерматиту. Але варто враховувати, що певні недоліки можуть призвести до того, що пацієнти будуть обирати інші торговельні мережі для отримання інформації та покупки КЗ.

2.2 Регулювання виробництва та реалізації косметичних засобів при лікуванні atopічного дерматиту

Кабінетом Міністрів України від 20.01.21 було затверджено «Регламент на косметичну продукцію» в якому викладено вимоги до косметичної продукції, що надається на ринку, з метою забезпечення високого рівня захисту здоров'я людини [8]. В регламенті також є обов'язки відповідальної особи та розповсюджувача косметичної продукції, пункти про безпечність та документацію на косметичні продукти та багато інших розділів, які містять інформацію про КП.

Також у «Регламенті на косметичну продукцію» міститься значення КП: косметична продукція – це будь-яка речовина або суміш, призначена для нанесення на різні зовнішні ділянки тіла людини (епідерміс, волосся, нігті, губи і зовнішні статеві органи), зуби, слизову порожнину ротової порожнини виключно або переважно з метою їх очищення, ароматизування, зміни зовнішнього вигляду, захисту, збереження у задовільному стані або коригування запаху тіла [8].

Закон України «Про лікарські засоби»[9] регулює правила щодо виробництва, реєстрації, дистрибуції та реалізації лікарських засобів, включаючи косметичні засоби:

- Стаття 11 Закону України «Про лікарські засоби» містить вимоги щодо реєстрації косметичних засобів.

- Стаття 15 містить положення щодо ліцензування та виробництва косметичних засобів.
- Стаття 17 включає в себе вимоги до контролю якості косметичних засобів.
- Стаття 24 несе інформацію щодо відповідальності за порушення вимог, які мають відношення до косметичних засобів.

Загалом, Закон України «Про лікарські засоби» регулює такі важливі аспекти щодо косметичних засобів, таких як: відповідність стандартам та забезпеченням якості та безпеки косметичних засобів.

Ці правові норми та вимоги спрямовані на забезпечення якості, безпеки та ефективності косметичних засобів при лікуванні АД і дають змогу захистити споживачів та їх здоров'я.

АМ можуть самостійно встановлювати політику реалізації КЗ для лікування АД в своїх закладах. Це може включати такі вимоги, як: сертифікація, маркування продукції, а також внутрішні стандарти та перевірки якості для забезпечення ефективності та безпеки використання цих засобів. Законодавство щодо КП також може встановлювати вимоги до їх реалізації в аптеках, зокрема до маркування, забезпечення якості та безпеки. Однак, косметичні засоби не підпадають під жорсткі вимоги, які застосовують для лікарських засобів, оскільки вони не призначені для медичного втручання чи лікування.

Реалізація косметичних засобів при лікуванні АД регулюється такими законодавчими нормами:

1. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII [10]. Цей закон встановлює процедури та вимоги до отримання ліцензій для реалізації КЗ в сфері торгівлі (включаючи аптечну діяльність).

2. Закон України «Про захист прав споживачів»[11]. Цей закон визначає права споживачів та встановлює норми та правила, спрямовані на захист їхніх інтересів під час покупки товарів, включаючи косметичні засоби.

3. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»[12]. Слугує загальною базою для проведення державного контролю за діяльністю підприємств, які виробляють або реалізують КЗ та використовується для забезпечення вимог безпеки, якості та інших стандартів.

4. Наказ МОЗ України від 06.07.2012 № 498 «Про затвердження Переліку товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20.07.2012 за № 1231/21543[13]. Визначає перелік товарів, які можуть бути придбані та продані аптечними закладами та їх структурними підрозділами. Цей перелік зазвичай включає медичні засоби, лікарські препарати та деякі товари медичного призначення, які можуть бути продані в аптечних закладах. КЗ, які використовуються при лікуванні АД потрапляють під цей перелік і мають право продажу в аптечних мережах.

5. Наказ МОЗ України від 24.04.2015 № 242 «Про затвердження Правил утилізації та знищення лікарських засобів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18.05.2015 за № 550/26995[14]. КЗ, що використовуються при лікуванні шкірних захворювань(АД) підпадає під правила утилізації та знищення, встановлені цим наказом МОЗ України.

Загалом, в Україні реалізація косметичних засобів, які використовують при лікуванні atopічного дерматиту регулюється певними стандартами, які встановлюються аптечними мережами або законодавством, щодо косметичних продуктів, адже КЗ не відносяться до лікарських засобів.

2.3 Аналіз існуючих косметичних засобів для догляду за шкірою при atopічному дерматиті в аптечній мережі

Косметичні засоби для лікування АД призначаються для:

- Відновлення і захисту бар'єрної функції шкіри;
- Усунення і зменшення запальних елементів на шкірі;
- Лікування та запобігання приєднання вторинної інфекції;
- Захисту шкіри від несприятливого впливу зовнішнього середовища.

Станом на сьогодні велика кількість фармацевтичних фірм виробляє різноманітні КЗ для лікування, профілактики АД. Існують великі лінійки косметики для очищення, звоєння, зволоження та захисту шкіри. КЗ поділяються за типом дисперсної системи, форми випуску, призначення та певної ділянки, на якій їх застосовують (рис.2.1).

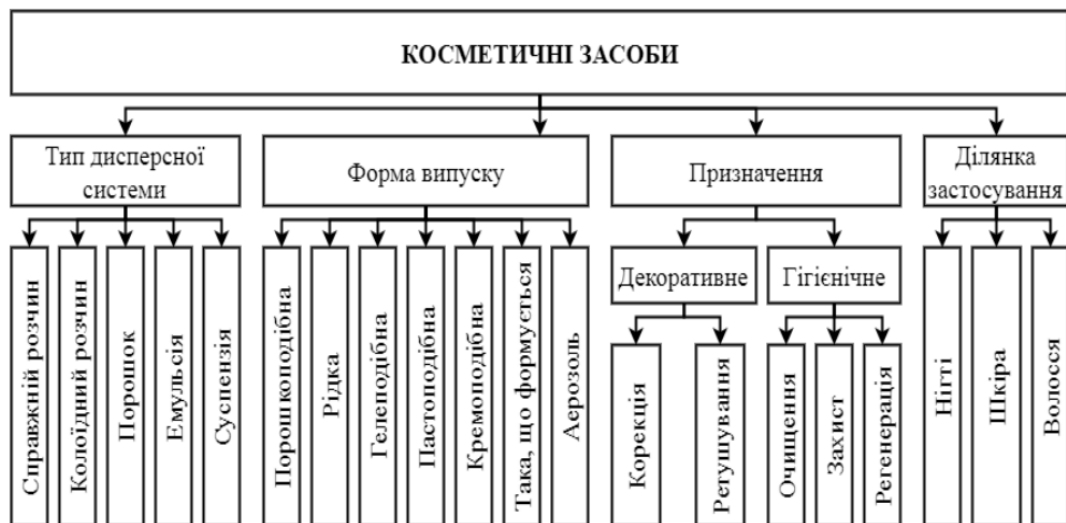

Рис.2.1. Класифікація косметичних засобів

Всі ці засоби представлені у аптеках у вигляді різноманітних форм випуску :

- Бальзам;
- Молочко;
- Крем;
- Гель;

- Емульсія;
- Спрей;
- Гель для душу;
- Шампунь;
- Термальна вода;
- Мило тощо.

Від вибору певної косметичної форми можна отримати найефективнішої дію від засобу. Основним вибором підтримуючої терапії хворих на АД є застосування засобів, які пом'якшують шкіру – емолієнтів. Від клінічних проявів та стадії захворювання залежить вибір ЛФ (табл.2.1):

Вибір лікарської форми при лікуванні atopічного дерматиту

Таблиця 2.1.

Вид запалення	Лікарська форма
Гостре запалення з мокнуттям	Розчини, примочки
Гостре запалення без мокнуття	Креми, гелі, бовтушки
Підгостре запалення	Креми, гелі, ліпокреми
Хронічне запалення, ліхеніфікація вогнищ запалення	Креми з кератолітичною, протизапальною дією, мазі
Ремісія	Очищуючі засоби, емолієнти

Аптечна мережа в Україні має різноманітну представленість КЗ для лікування atopічного дерматиту. За проведеним аналізом в одній із аптечних мереж м. Чернігова було визначено що більшість представлених брендів є імпорнтними: La Roche Posay, A-Derma, Avene, Schonen, Dermolite EMOLLIENT, Mediderm, Emolium, Bioderma, Eucerin, Topicrem. Psorix,

Psorilam, Hirudo derm є представниками українських брендів, які виробляють КЗ для лікування АД.

Косметичні засоби представлені в аптечній мережі м. Чернігова

Таблиця 2.2

Назва торгової марки	Країна- виробник	Представлені засоби (приклади)
A-Derma	Пьер Фабр Дермо-Косметік (Франція)	Спрей-емомент, крем ізолюючий захисний, молочко зволожуюче, гель-емомент, крем, мило дерматологічне, олія для душу, спрей заспокійливий
Schonen	Delta Medical Promotions AG (Швейцарія)	Лосьон для шкіри
Psorix	Фітобіотехнології ТОВ НВО (Київ, Україна)	Мило дерматологічне, крем дерматологічний, лосьон кератолітичний
Psorilam	Еліксир ТОВ (Україна)	Шампунь
Dermolite EMOLLIENT	Elegant International (Індія)	Крем
Mediderm	Spreewalder Arzneimittel (Німеччина)	Крем
La Roche-Posay	Cosmetic Active Internationale	Бальзам ліпідовстановлюючий, гель

	(Франція)	для душу, крем для рук, олія очищуюча, термальна вода, молочко
Avene	П'єр Фабр Дермо-Косметік (Франція)	Бальзам, термальна вода, олія для душу, крем, крем для рук, гель для очищення і живлення, емульсія, молочко
Emolium	Perrigo (Польща)	Емульсія для купання, зволожуюча емульсія для тіла, крем для тіла, шампунь-гель, крем-гель для душу,
Bioderma	Bioderma (Франція)	Крем для рук, бальзам, олія для душу, гель очищуючий, крем, спрей, бальзам для губ, гель для душу, гель-крем, очищуючий гель, мило, бальзам для обличчя, стік для губ
Hirudo derm	Біокон (Україна)	Крем для дуже сухої та схильної до атопії шкіри
Eucerin	Beiersdorf (Німеччина)	Спрей відновлюючий, бальзам, спрей проти свербіння
Topicrem	Nigy-Charlieu (Франція)	Бальзам пом'якшуючий, емульсія зволожуюча, крем, сироватка, крем для рук
Ducray	П'єр Фабр Дермо-Косметік (Франція)	Шампунь, бальзам, крем

Франція є найбільшою країною-виробником КЗ для лікування АД (рис2.2), які ми можемо побачити на полицях аптек. Бренди Ducray, Avene, A-Derma відносяться до фармацевтичної групи Пьер Фабр Дермо-Косметік , яка спеціалізується на фармацевтиці та дерматологічних продуктах. Також французькі бренди мають найбільш широкий асортимент засобів для лікування АД та великий вибір форм та об'єму випуску. Це значно впливає на фармацевтичний ринок України, розширюючи вибір засобів, які пацієнти можуть обрати для значного полегшення симптомів atopічного дерматиту.

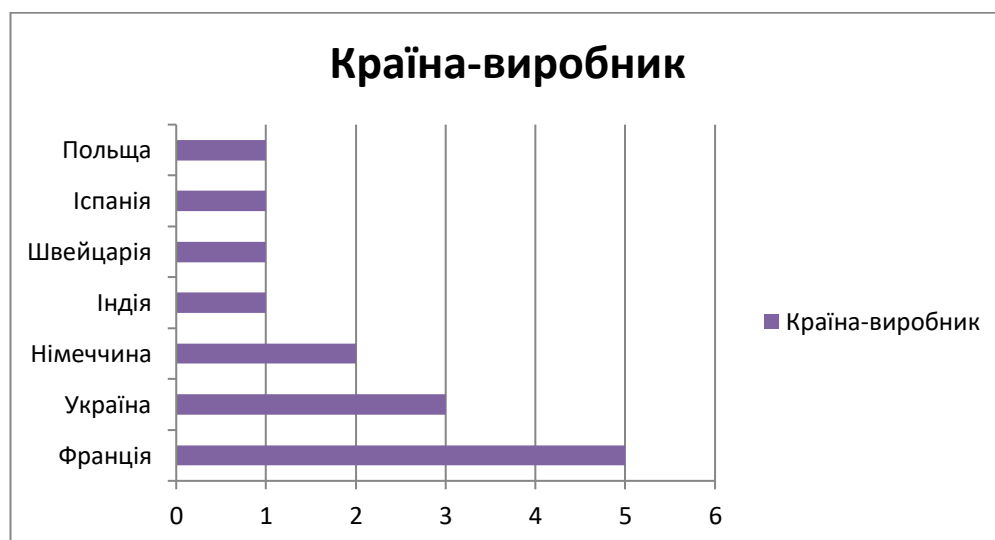

Рис.2.2. Результати аналізу представлених країн-виробників косметичних засобів для лікування atopічного дерматиту в аптечній мережі м. Чернігова

Великою перевагою деяких брендів є представленість цілих лінійок для догляду за atopічною шкірою. Це дає змогу закрити багато потреб пацієнтів.

Наприклад, в АМ представлена лінійка засобів La Roche-Posay LIPICAR для чутливої, дуже сухої та схильної до atopічного дерматиту шкіри. В ній є такі засоби (Додаток А):

1. Бальзам AP+M проти розчісування;
2. Очищуюча олія AP+;
3. Ліпідовідновлювальний очищувальний крем-гель SYNDET AP+ ;

4. Молочко зволожуюче;
5. XERAND відновлюючий крем для рук;
6. Очищуючий гель для душу.

Бренд Bioderma має в асортименті лінійку засобів Atoderm (Додаток Б):

1. PP бальзам;
2. SOS спрей;
3. Бальзам для губ;
4. Гель для душу (100мл, 200мл, 500мл, 1000мл);
5. Інтенсив бальзам (75мл, 200мл, 500мл);
6. Інтенсив гель-крем (200мл, 500мл);
7. Інтенсив очищуючий гель (200мл, 500мл);
8. Інтенсив засіб для контуру очей;
9. Крем (200мл, 500мл);
10. Крем для рук;
11. Олія для душу (200мл, 1000мл);
12. Мило;
13. Очищуючий крем (500мл, 1000мл);
14. Поживний бальзам для обличчя;
15. Превентив крем;
16. Стік для губ.

Висновки до другого розділу

Можна зробити висновок, що деякі бренди роблять велику сфокусованість на засоби для лікування та догляду за atopічною шкірою. Вони постійно розробляють нові КЗ з ефективними формулами та застосовують різноманітні інгредієнти та технології у їх виробленні. Також, методом аналізу аптечної мережі в м. Чернігів, з'ясовано що на ринку представлена велика кількість КЗ, які застосовуються при лікуванні АД, переважна більшість яких є імпортними.

РОЗДІЛ 3

ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ В АПТЕЧНІЙ МЕРЕЖІ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ

Багато факторів впливають на вибір косметичних засобів пацієнтами. Більшість пацієнтів з atopічним дерматитом обирають засоби, звертаючи увагу на країну-виробника, фармацевтичну форму засоба, склад, цінову політику та інші. Аптечні мережі представляють для пацієнтів широкий асортимент, тому косметичний засіб можна обрати за будь-якими потребами.

3.1 Аналіз опитування фармацевтів щодо реалізації косметичних засобів

Для того щоб виявити особливості реалізації косметичних засобів, які використовуються при лікуванні АД, в аптечних мережах України було проведено анонімне анкетування фармацевтів, яке проводилось у грудні 2023 року за допомогою програмного забезпечення – Google Форми. В анкетуванні добровільно прийняли участь 10 фармацевтів.

1. За анкетуванням стало відомо, що у 90% опитованих фармацевтів в АМ представлені косметичні засоби для лікування АД (Рис. 3.1).

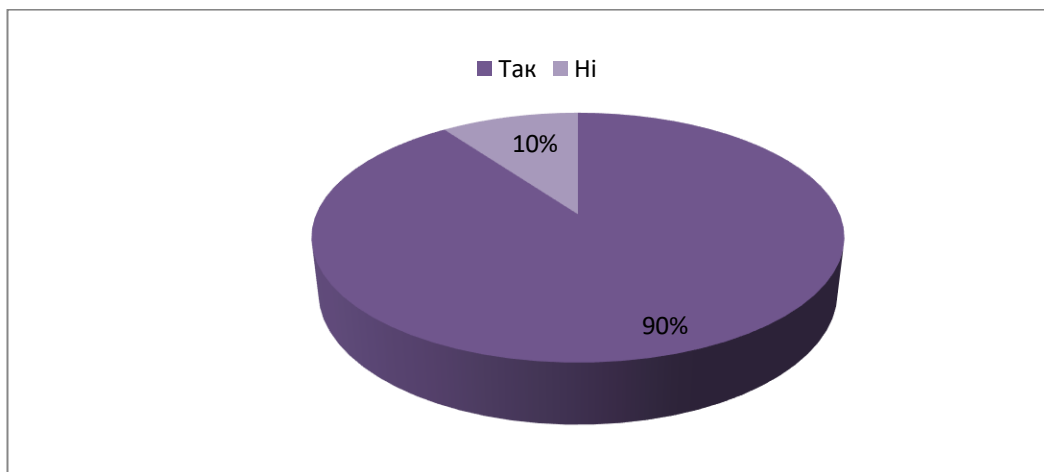

Рисунок 3.1 Результати анкетування щодо представленості КЗ в аптеках

2. Також стало відомо, 90% опитуваних визначили, що КЗ для лікування atopічного дерматиту користуються попитом(Рис. 3.2).

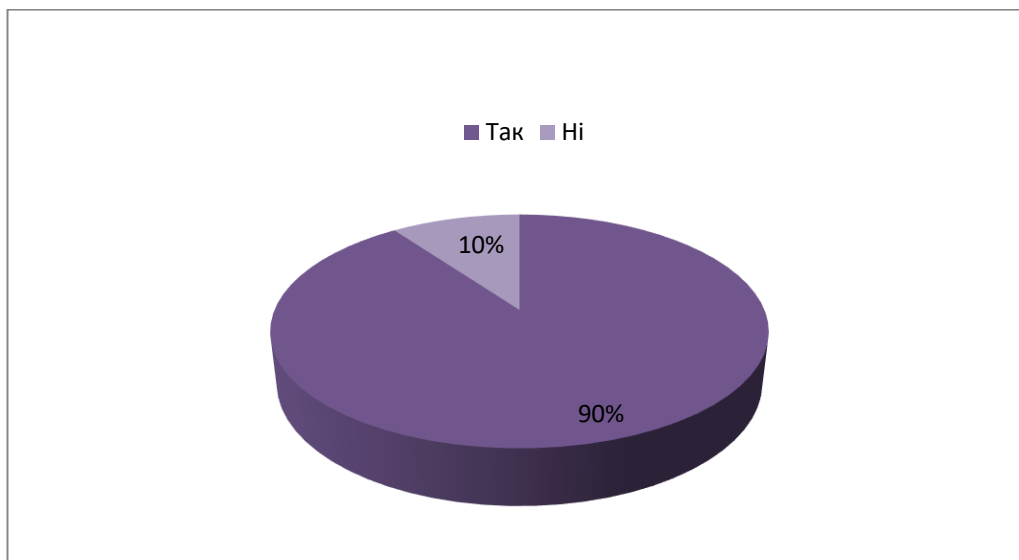

Рис. 3.2 Результати анкетування щодо попиту КЗ

3. За допомогою опитування було з'ясовано представленість брендів дерматокосметики в аптечних мережах (Рис. 3.5). В АМ часто зустрічаються: La Roche-Posay, Topicrem, Bioderma, A-Derma.

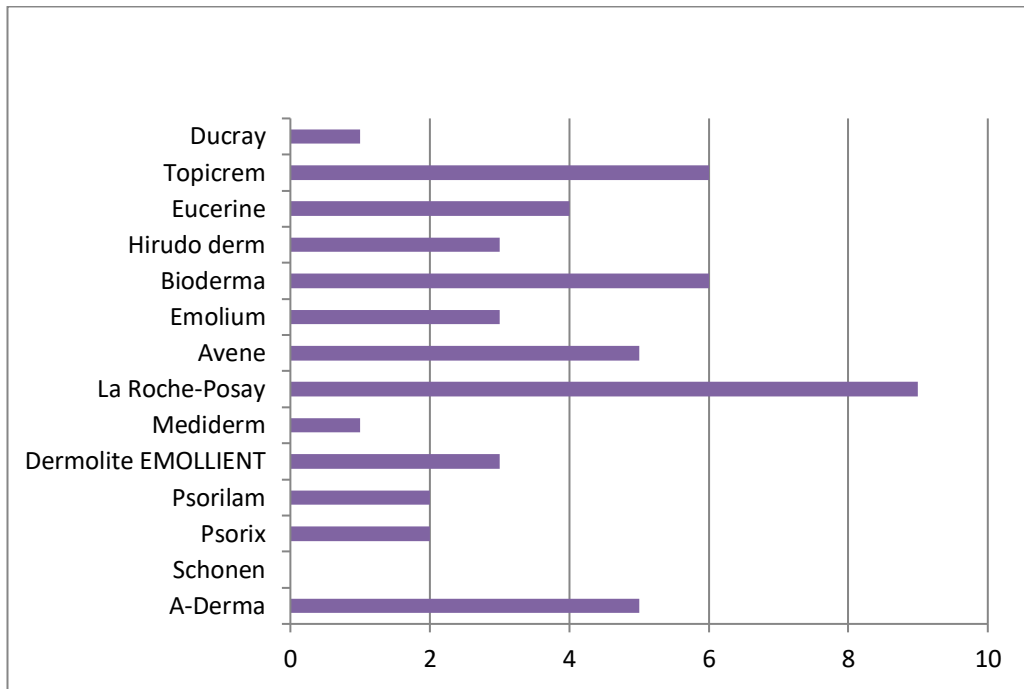

Рисунок 3.5 Представленість брендів в аптечних мережах

4. Також 50% фармацевтів визначили, що КЗ бренду La Roche-Posay купують найчастіше, а 40% відзначили бренд Bioderma.

5. В анкеті також було питання «Яку фармацевтичну форму препарату найчастіше обирають пацієнти?». В цьому питанні можна було обрати декілька варіантів. За отриманими результатами стало відомо, що крем обирають найчастіше. Також популярними є лосьон, бальзам, крем для рук та гель для душу. Рідше обирають: спрей, термальну воду, молочко, емульсію та олію для душу(Рис. 3.6).

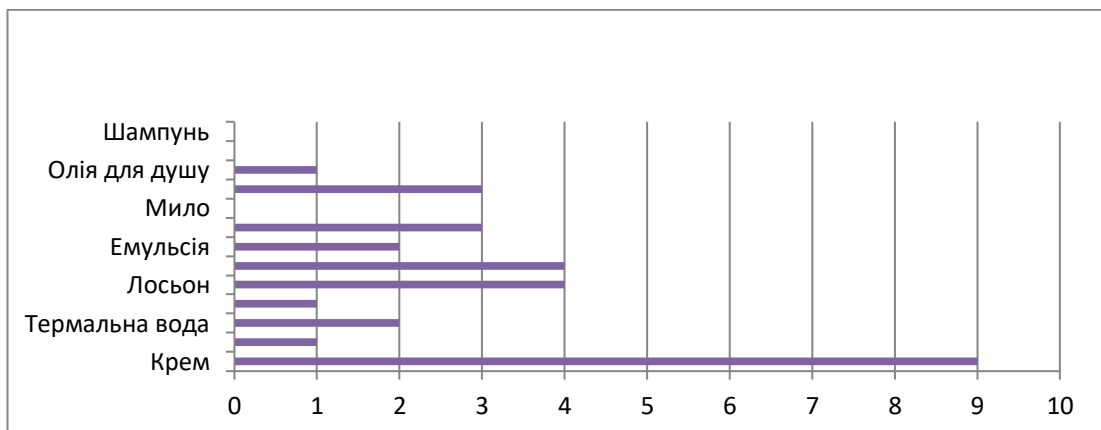

Рисунок 3.6 Фармацевтичні форми косметичних засобів

6. Було визначено, що найчастіше пацієнти обирають КЗ за рекомендацією фармацевта та за рекомендацією лікаря. Рідше – читаючи відгуки про засіб в інтернеті та за рекомендаціями родичів та друзів. Відповідь «Самостійно, вивчаючи склад продукту» не обрав жоден з опитуваних (Рис. 3.7). В даному питанні можна було обрати декілька відповідей.

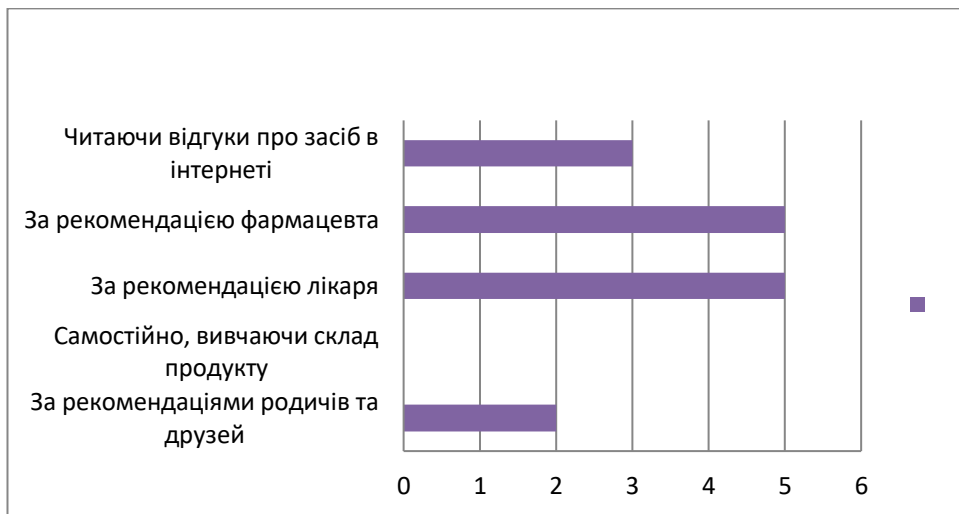

Рисунок 3.7 Інструменти які допомагають обрати косметичний засіб споживачу

7. Респонденти відповіли що 50% пацієнтів звертають увагу на склад КЗ (Рис. 3.8).

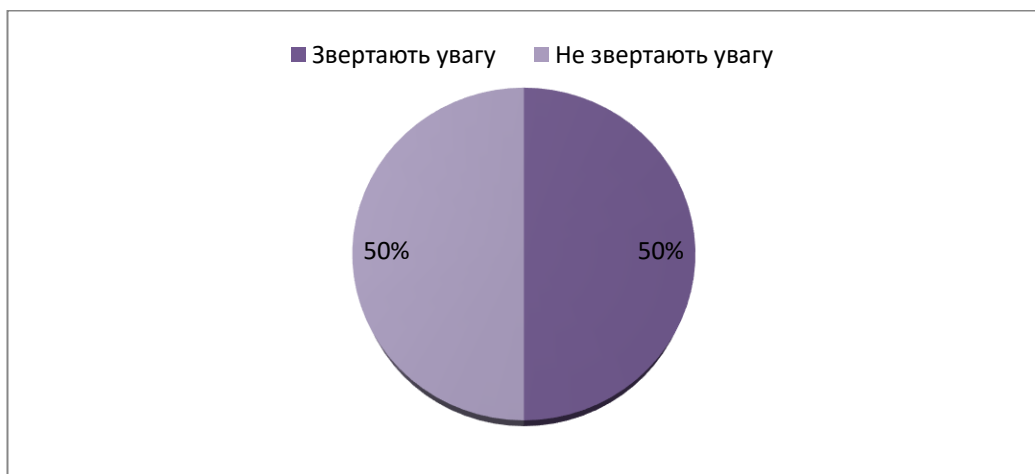

Рисунок 3.8 Склад косметичних засобів та його важливість при виборі товару

8. Фармацевти, які брали участь у опитуванні відповіли що 70% пацієнтів, які купують КЗ для лікування atopічного дерматиту звертають увагу на країну-виробника засобу (Рис. 3.9).

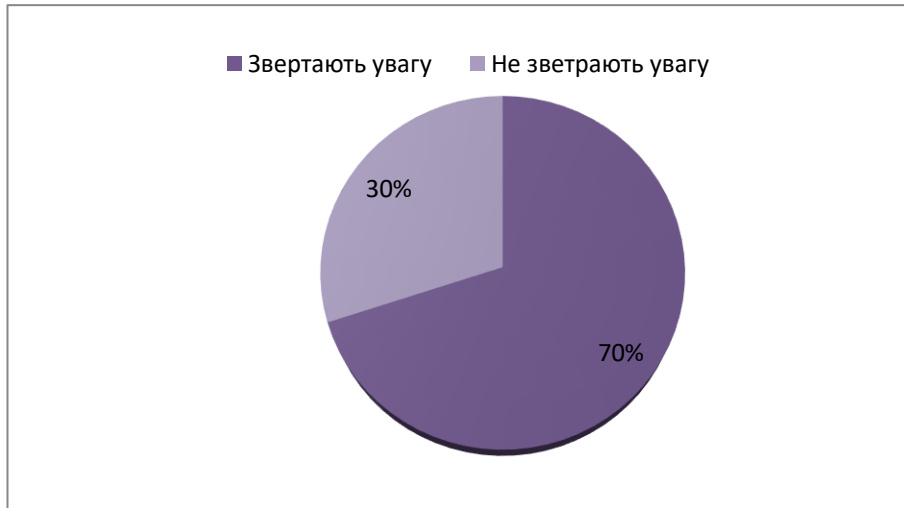

Рисунок 3.9 Обрання товару або косметичного засобу за виробником

9. На фармацевтичну форму косметичного засобу звертають 60% пацієнтів, за даними фармацевтів, яких опитали (Рис. 3.10).

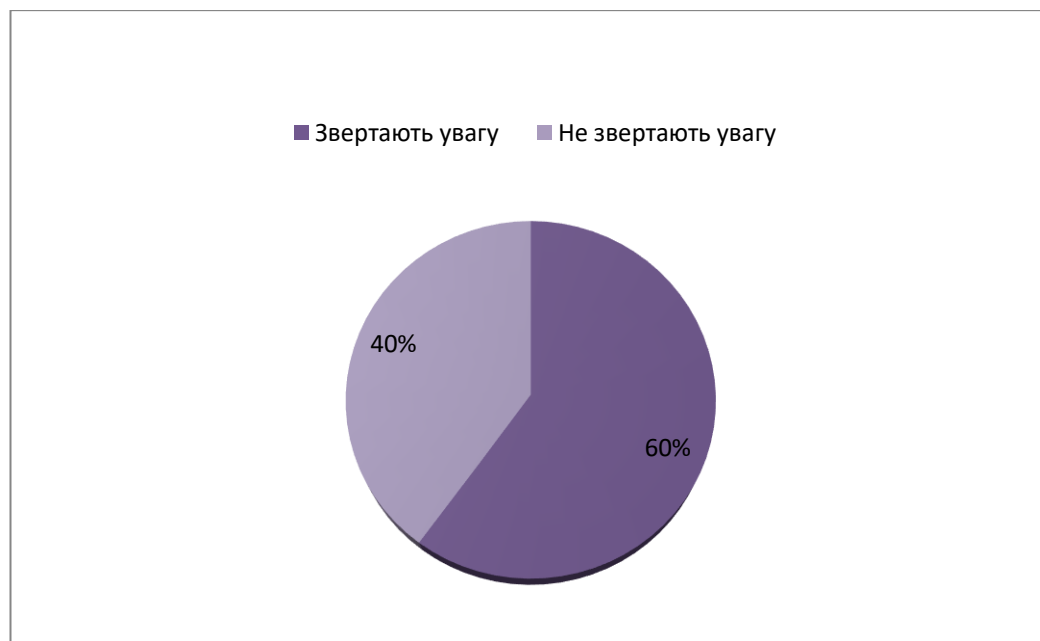

Рисунок 3.10 Вибір споживачем косметичних засобів за формою випуску

10. Також з допомогою опитування стало відомо що пацієнти найчастіше обирають засоби з цінової категорії до 500 гривень, рідше до 1000 гривень, а найменше до 300 гривень (Рис. 3.11). Це може бути пов'язане з тим, що більшість імпортованих засобів знаходяться у цій ційнової категорії близько 500 гривень.

Рисунок 3.11 Косметичні засоби, які найбільше користуються попитом об'єднаних споживачів

Отже, з даного опитування стало відомо, що абсолютна більшість аптек має в асортименті КЗ, які застосовують при лікуванні АД і вони користуються попитом. Найпопулярнішими брендами КЗ є La Roche-Posay, Bioderma, Topisgem. А фармацевтичною формою, яку найчастіше обирають покупці є крем. При покупці засобів є важливим країна-виробник, фармацевтична форма засобу. На склад засобів звертають увагу лише половина покупців. При виборі засобу більшість пацієнтів спираються на рекомендації лікарів та фармацевтів та обирають засоби з цінової категорії до 500 гривень.

3.2 Методи реалізації косметичних засобів в аптечній мережі

Аптечна мережа має багато методів для реалізації косметичних засобів:

1. Продаж через прилавок або вітрину аптеки. Більшість аптек має в асортименті КЗ. Ці продукти можуть бути виставлені на полицях/вітринах для продажу разом із ЛЗ.

2. Спеціалізовані розділи з косметикою. Деякі аптеки мають спеціальні розділи для косметичних продуктів, де пропонують широкий асортимент засобів для догляду за шкірою.

3. Рекомендація фармацевта. Фармацевти можуть надавати консультації, рекомендації та поради щодо вибору КЗ для певних проблем шкіри та індивідуальних проблем пацієнта.

4. Онлайн-продажі. Деякі аптечні мережі надають можливість покупки КП через власні онлайн-платформи.

5. Програми лояльності, акції та бонуси. Аптечні мережі стимулюють покупки косметичних продуктів, надаючи знижки або різноманітні подарунки.

6. Організація демонстрацій продуктів. Для покращення обізнаності про КЗ аптеки проводять демонстрації продуктів.

У більшості випадків, реалізація КЗ в аптечній мережі відбувається наряду з ЛЗ. Всі ці методи сприяють розширенню асортименту та сприяють попиту споживачів на якісні та ефективні косметичні засоби.

Всі ці методи сприяють донесенню до покупців якісних КЗ та підвищують реалізацію в аптеках.

Аптечна мережа, в свою чергу, активно сприяє підвищенню рівня реалізації косметичних продуктів шляхом:

- Маркетингові стратегії. Для привертання уваги покупців до продуктів мережі використовують різноманітні рекламні кампанії, акції та знижки.

- Підвищення асортименту та інвентаризація товарів. Аптечні мережі ретельно аналізують попит та оновлюють асортимент для забезпечення покупців необхідними косметичними засобами.

- Слідкування за інноваціями та трендами. АМ пропонують клієнтам сучасні продукти з новітніми складами для задоволення потреб покупців.
- Організація продажів. Різноманітні системи продажів (онлайн-продажі, можливість замовити товар та оформити доставку, програми лояльності) оптимізують процес реалізації.
- Контроль якості косметичних засобів. Забезпечення пацієнтів засобами, що відповідають стандартам безпеки та має необхідні сертифікати.
- Розробка партнерств. АМ розвивають партнерства з виробниками КП, що дозволяє отримувати доступ до новинок та спеціальних пропозицій.

Загалом, ринок КЗ є досить перспективним, прибутковим та сталим, тому і є актуальним підвищувати і розробляти більше методів для реалізації КП в аптечних мережах.

3.3 Проблеми реалізації косметичних засобів в аптечній мережі

Реалізація КЗ у аптечних мережах супроводжується декількома проблемами, які, в свою чергу, впливають на весь процес реалізації. Вагомою проблемою є законодавчі обмеження та проблеми у стандартизації засобів. На думку Лебединець В.О. «У першу чергу це стосується встановлення на законодавчому рівні вимог до термінології та класифікації косметичних засобів. Уніфікація понять і термінів є необхідною умовою для стандартизації будь-якої продукції з метою забезпечення її якості та безпеки упродовж всього життєвого циклу. На сьогоднішній день відповідно до чинних нормативно-правових актів в Україні законодавчо визначено лише поняття «лікарські косметичні засоби» та «косметичні засоби»[16 с.34]» підтверджує наявність цієї проблеми.

Ускладнює процес реалізації в аптечних мережах і наявність великої конкуренції з іншими торговими мережами (спеціалізовані магазини тощо).

Також проблема полягає в недостатній освіченості фармацевтичного персоналу щодо косметичних засобів. Часто працівники аптеки не отримують достатньо інформації для реалізації цих продуктів – це впливає на здатність надавати якісні консультації пацієнтам.

Складнощі виникають і з попитом споживачів на косметичні продукти, адже деякі вважають що аптеки є місцями продажу лікарських, а не косметичних засобів.

Дані проблеми можуть значно поскладнювати реалізацію КЗ в аптечних мережах. Тому необхідно покращувати та усувати проблеми в наявних методах реалізації КЗ для того щоб забезпечити кращий доступ споживачів до косметичних препаратів в аптеках.

Висновки до третього розділу

Аптечні мережі використовують багато різноманітних методів для реалізації косметичних засобів. Попри свої недоліки, АМ активно сприяє покращенню рівня обізнаності фармацевтів щодо КЗ, розширює асортимент та проводить різноманітні маркетингові стратегії для забезпечення пацієнтів необхідними косметичними засобами.

ВИСНОВКИ

1. Досліджено наукову літературу про atopічний дерматит та косметичні засоби які використовують при його лікуванні та було визначено особливості хвороби та значення косметичних препаратів при його лікуванні.

2. Було встановлено, що аптечна мережа має важливу роль у постачанні та реалізації косметичних засобів на ринок України та визначено особливості аптечної мережі, як каналу постачання косметичних засобів для лікування atopічного дерматиту.

3. Проаналізовано аптечну мережу м. Чернігова та встановлено, що на полицях аптек представлено великий асортимент косметичних засобів з різноманітними фармацевтичними формами, способами застосування та ефектами, які вони викликають.

4. Проведене анкетування серед фармацевтів показало, які засоби найчастіше обирають пацієнти та які аспекти впливають на їх вибір. Аптечні мережі активно поповнюють асортимент для задоволення потреб пацієнтів. Це дозволяє аптечним мережам бути важливим каналом постачання косметичних засобів.

5. Дійшли висновку, щодо особливостей реалізації косметичних засобів при лікуванні atopічного дерматиту через аптечну мережу в Україні. Аптечні мережі створюють сприятливе середовище для постачання якісних та ефективних косметичних засобів та забезпечують задоволення потреби у косметичних засобах для лікування atopічного дерматиту для більшості пацієнтів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Наказ МОЗ України №670 від 04.07.2016 р. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високо-спеціалізованої) медичної допомоги атопічний дерматит» - URL: https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_670_ukrmd_ad.pdf
2. Кривенко В.І., Непрядкіна І. В., Колесник М.Ю. [та 3бан.], 2017 – URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/6029/1/%d0%90%d0%bb%d0%b5%d1%80%d0%b3%d1%96%d1%87%d0%bd%d1%96%20%d1%83%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f%20%d1%88%d0%ba%d1%96%d1%80%d0%b8%2c%20%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%202017.pdf>
3. Клінічна фармація в Україні та світі : матеріали Всеукраїнської науковопрактичної Internet-конференції з міжнародною участю, присвяченої 30-річчю заснування кафедри клінічної фармакології та клінічної фармації НфаУ (16-17 березня 2023 р., м. Харків). – Харків: НфаУ, 2023. – 265 с.
4. Атопічний дерматит, алергічний риніт, кропив'янка у дітей : метод. Вказ. Для студентів / упоряд. Н. І. Макеева, М. К. Бірюкова, Н. П. Алексеєва та 3бан. – Харків : ХНМУ, 2021. – 24 с.
5. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Атопічний дерматит». – 2016. – URL: https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_670_akn_ad.pdf
6. <https://web.archive.org/web/20220802084346id/http://idvamnu.com.ua/wp-content/uploads/2022/06/omelchenko.pdf>
7. Ліки – людині. Сучасні проблеми фармакотерапії і признаЛ 56 чення лікарських засобів»: матеріали IV Міжнар. Наук.-практ. Конф. (12-13 березня 2020 року) / у 2-х т. – Х. : НфаУ, 2020. – Т. 1. – 540 с. – (Серія «Наука»).

8. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/606/2e9/284/6062e9284110d407563507.pdf>
9. Закон України від 23.08.2023 року 04.04.1996 № 123/96-ВР «Про лікарські засоби» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
11. Закон України «Про захист прав споживачів» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
12. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
13. Наказ МОЗ України від 06.07.2012 № 498 «Про затвердження Переліку товарів, які мають право придбавати та продавати аптечні заклади та їх структурні підрозділи», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20.07.2012 за № 1231/21543 – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1231-12#Text>
14. Наказ МОЗ України від 24.04.2015 № 242 «Про затвердження Правил утилізації та знищення лікарських засобів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18.05.2015 за № 550/26995. – URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0550-15\)#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0550-15)#Text)
15. Атопічний дерматит у дітей: діагностика, клініка, лікування, профілактика : навчальний посібник / уряд. С.М. Недельська, Т.Є. Шумна, В.І. Мазур, І.В. Солодова, О.Д. Кузнецова – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014 – URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/2729/1/%D0%90%D1%82%D0%BE%D0%BF%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%82.pdf
16. Лебединець, В. О. Сучасні проблеми питання стандартизації лікарських косметичних засобів в Україні / В. О. Лебединець, І. С. Казакова //

Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи : матеріали V Міжнар. Наук.-практ. Інтернет-конф., м. Харків, 25-26 квіт. 2019 р. – Харків : НфаУ, 2019. – С. 46-54.

17. Міждисциплінарний підхід в рішенні естетичних проблем в практиці косметолога : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (13 березня 2019 р., м. Харків) / за редакцією З8анд.. О. Г. Башури та З8анд.. О. С. Шпичака. – Х. : Вид-во НфаУ, 2019. – 196 с.

18. Концепція реалізації технічного регламенту на косметичну продукцію в Україні / І. С. Казакова, С. М. Коваленко, В. О. Лебединець, В. С. Казакова, О. В. Ткаченко // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2021. – Т. 7, № 3. – С. 41-52.

19. Федоровська М.І. Технологія лікарських косметичних засобів: методичні рекомендації до лабораторних занять / М.І. Федоровська: П “Зоря-плюс” ВОО ВОІ СОІУ, 2022. 39 с.

20. The 13th International scientific and practical conference “Information activity as a component of science development” (April 04 – 07, 2023) Edmonton, Canada. International Science Group. 2023. 580 p.

21. Нормативно-правове регулювання реалізації косметичної продукції в Україні / О. Д. Мала, О. В. Бевз, І. А. Сич, Л. О. Перехода // Управління якістю в фармації : матеріали XVI наук.-практ. Internet-конф. З8анд.38р. Участью, м. Харків, 20 трав. 2022 р. – Харків : НфаУ, 2022. – С. 68-69.

22. Єренко О. К. Перспективи регулювання З8анд.38р38ної продукції в Україні / О. К. Єренко // Управління якістю в фармації : матер. XVI наук.-практ. Internet-конференції з З8анд.38р. Участью, м. Харків, 20 травня 2022 р. – Харків : НфаУ, 2022. – С. 39-42. – URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/17258>

23. Обґрунтування алгоритму лікування atopічного дерматиту в залежності від вікових особливостей [Текст] : автореф. З8анд. ... З8анд.. Мед.

Наук : 14.01.20 / Резнікова Анна Олексіївна ; Держ. Установа «Ін-т дерматології та венерології НАМН України». – Харків, 2017

24. Uktamovich, T. S., & Vakhobiddinovich, A. D. (2022). Complex Therapy of Patients with Atopic Dermatitis. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 3(5), 653-655. Retrieved from <https://cajmns.centralasianstudies.org/index.php/CAJMNS/article/view/1145>

25. Jay R., Rodger J., Zirwas M. Review of dupilumab-associated inflammatory arthritis: An approach to clinical analysis and management. *JAAD Case Reports*. 2022; 21: 14-18

26. Papp K., Szepietowski J.C., Kircik L., et al. Efficacy and safety of ruxolitinib cream for the treatment of atopic dermatitis: Results from 2 phase 3, randomized, double-blind studies. *J Am Acad Dermatol*. 2021; 85: 863-872

27. Sideris N., Paschou E., Bakirtzi K., et al. New and Upcoming Topical Treatments for Atopic Dermatitis: A Review of the Literature. *JCM*. 2022; 11: 4974

28. Hebert A.A., Rippke F., Weber T.M., et al. Efficacy of Nonprescription Moisturizers for Atopic Dermatitis: An Updated Review of Clinical Evidence. *Am J Clin Dermatol*. 2020; 21: 641-655

29. Chung J., Simpson E.L. The socioeconomics of atopic dermatitis. *Ann Allergy Asthma Immunol*. 2019; 122: 360-366

30. Yoshida T., Beck L.A., De Bendetto A. Skin barrier defects in atopic dermatitis: From old idea to new opportunity. *Allergol Int*. 2022; 71: 3-13

ДОДАТКИ

Додаток А

Очищающий гель для души

Очищаюча олія AP+

XERAND відновлюючий крем для рук

Ліпідовідновлювальний
очищувальний крем-гель SYNDET AP+

Бальзам AP+M проти розчсування

Молочко зволожуюче

Додаток Б

Стік для губ

Превентив крем

Крем для рук

Бальзам для губ

Засіб для контуру очей

Гель для душу

Поживний бальзам для обличчя

Мило

Інтенсив бальзам

Крем

Олія для душу

Очищувачий крем

SOS спрей

Інтенсив бальзам

Інтенсив очищувачий гель

SUMMARY

Bazhan Viktoriia

PECULIARITIES OF SALE OF COSMETIC PRODUCTS IN THE TREATMENT OF ATOPIC DERMATITIS THROUGH A PHARMACY NETWORK IN UKRAINE

Department of Organization and Economy of Pharmacy

Scientific supervisor: Dovzhuk V.V.

Keywords: atopic dermatitis, cosmetics, pharmacy chain, emollient.

Introduction: Atopic dermatitis (eczema) is one of the most common chronic skin diseases affecting millions of people worldwide. This pathology requires constant control and effective treatment, because this disease can also lead to psychological and emotional disorders. One part of such treatment is the use of cosmetic products designed to reduce symptoms and improve patients' quality of life. This master's thesis is aimed at studying the peculiarities of the sale of cosmetics for the treatment of atopic dermatitis through a pharmacy network in Ukraine.

Materials and methods: the analysis of modern literature, general scientific methods of theoretical generalization, statistical, sociological (questionnaire) methods and comparative analysis were used.

Results: based on the results of the work, the range of cosmetics used in the treatment of atopic dermatitis was studied, in particular their cosmetic forms, producing countries, and the peculiarities of their sale in pharmacy chains were established. The conducted survey among pharmacists is a practical achievement in studying the peculiarities of the sale of cosmetic products through the pharmacy network. This study can help in solving problems related to the sale of cosmetic products in pharmacy chains.

Conclusions: The scientific literature on atopic dermatitis and the cosmetic products used in its treatment were studied, and the features of the disease and the importance of cosmetic products in its treatment were determined.

It was established that the pharmacy network plays an important role in the supply and sale of cosmetics on the market of Ukraine, and the peculiarities of the pharmacy network as a channel for the supply of cosmetics for the treatment of atopic dermatitis were determined. The pharmacy network of Chernihiv was analyzed and it was established that a large assortment of cosmetic products with various pharmaceutical forms, methods of application and the effects they cause are presented on the shelves of pharmacies. A survey conducted among pharmacists showed which means are most often chosen by patients and which aspects influence their choice. We reached a conclusion about the peculiarities of the sale of cosmetic products in the treatment of atopic dermatitis through a pharmacy network in Ukraine.